

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UKA2020/57
4. november 2020
Sofia Geisler

Atuarfimmi pisortat perorsaanermi aqutsinissamut piffissaqarnerulernissaat anguniarlugu atuarfimmi allatsitut ilinniarnissamut periarfissaasut misissorneqarnissaanut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misissuinermi piginnaasatigut nukittorsaanissamut pisariaqartitsineq nassuiarneqassaaq, ilinniarneq sorleq tulluunnerunersoq, aningaasartuutissatut kingunerisassai aammalu ilinniarniq atuuereersuni ilinniarsinnaangornissaq periarfissaanersoq. Misissuinermi kingusinnerpaamik UKA2021-mi saqqummiunneqartussamut soqutigisallit sammisamullu attuumassusillit ilanngunneqarniarsarissapput.

(Inatsisartunut ilaasortaq Nivi Olsen, Demokraatit)

Inuit Ataqatigiinniit anguniakkatta pingaaruteqarluinnartut akornanniippoq meeqqat atuarfiat inatsit naapertorlugu ingerlasoq, meeqqanut amerlanerpaarpaanut iluatsitsiffiusoq, meeqqallu siunissaminni inuttut kiffaangissuseqartutut imminnullu napatinnissaannut tunngaviliisoq.

Taamaammat qinigaaffimmi uani maanga inersuarmut aalajangiiffigisassanngorlugit qaqitagut arlaliupput meeqqat atuarfianni pitsanngoriaatissanik siunertaqartut.

Assersuutigalugu meeqqat atuarfiisa pisortaasa pisortatut ilinniagaqarsimanissaannik piunasaqaateqalernissaq. Nuannaarutigaarput tassunga tunngasoq Naalakkersuisut upernaaru Inatsisartut ataatsimiinnissaannut qaqqinniarlugu pilersaarutigimmassuk.

Inuiaqatigiit imaannaangitsumik piunasaqaatitaqartut akornanniippoq meeqqat atuarfiat, tassanilu aqutsisuusut ilinniartitsisutullu sulisut ullut tamaasa imaangitsumik piunaffigineqartuarpur, qujassutissaqarfigaagullu qasusuillutik suliarninnik ukioq kaajallallugu kivitsiuarmata.

Demokraatiniit Nivi Olsenip siunnersuutigaa atuarfimmi pisortat perorsaanermi aqutsinissamut piffissaqarnerulernissaat anguniarlugu atuarfimmi allatsitut ilinniarnissamut periarfissaasut misissorneqarnissaanut.

Atuarfimmi allatsit illoqarfinni tamani sulisorineqarnerat ullumikkut atuuereerpoq. Atuarfimmi allatsit atuarfimmi suliassatut isumagineqartussat ilaannik oqilisaataaqisumik isumaginittuusartut tusartarparput. Suliassat taakkuusinnaapput aningaasanik aqutsinermut tunngasut, ulluinnarni isumagisassat assigiinngitsut, ataqatigiissaarineq imaluunniit angajoqqaanut atuartunullu attaveqaqqaarnerit isumaginerat.

Atuarfimmili allatsitut immikkut sammivilikkamik ilinniartitaaneq ullumikkut ingerlanneqanngilaq, soorlu nakorsat allattaattut ilinniartitaaneq ingerlanneqareersoq assigalugu ilinniartitsisoqarneq ajorluni. Atuarfimmi allatsitut ilinniagaqarsinnaaneq

piviusunngortissallugu isumatusaarnerussiaaq. Periarfissaalissaaq allatsit piginnaasatigut qaffassaaffiginissaat, tamannalu atuarfik ataatsimut isigalugu iluaqutaassaaq, qularnanngitsumillu pisortatut sulisut oqilisaaffigineqassapput, taamaasillutik pisortatut sulinerminni allaffissorinikkut suliassamik ilaat allatsinut suliakkiissutigisinnaalissallugit.

Atuarfimmi pisortat taamaasillutik perorsaaneremut ilinniartitsinernullu tunngasut suliassat – ullumikkut iliuuseqarfigineqartussatut nilliaatigisagut – piffissaqarfiginerulissavaat.

Ilinniarneq atuarfimmi allatsimut tunngasoq pilersinneqarpat tamatuma allatsisut atorfiup akuerineqarnerulluni isigineqalernissaanut aqutissiuussisinnaavoq sulisorisallu sivisunerusumik sulisorineqarsinnaanerannik kinguneqanngitsoornaviarani.

Eqqarsaatigineqarsinnaavoq ilinniartitaaneq Niuernermik Ilinniarfimmi ingerlanneqarsinnaasoq, tassani suleqatigineqarlutik meeqqat atuarfianni qanimut malinnaasut, tassalu Ilinniarfissuaq. Takorloorneqarsinnaavoq atuagarsorneq praktikkernerlu paarlakaattumik ingerlanneqarsinnaasoq.

Nakorsat allattaattut ilinniartitaaneq isumassarsiorfigineqarsinnaavoq, taannami allaffissorneremut tunngasunik imaqaatigalugu aamma peqqinnissaqarfiup immikkuullarissuuneranik paasinninnissamik aamma imaqartumik ilinniartitsinerummat.

Atuarfimmi allatsit ilinniartitaanerat aqutigalugu atuarfiit pisortaasa ulluinnarni ingerlatsineremut suliassanik isumagisassaannik oqilisaaffigineqarsinnaapput, saniatigullu suli amerlanerit ilinniakkamik tassannga ingerlatsinissaannut aqutissiuussissalluni.

Tunuliaqutserneqarluni ataatsimiititaliamut ingerlateqqinneqarpat ataatsimiititaliami suliassaqqissaaq inatsisit atuuttut eqqarsaatigalugit immikkut aalajangersaasoqartariaqarneresoq, atuarfiillu qassit sorliillu ullumikkut allatsinik atorfeqartitsinersut aammalu taamatut sulisut ilinniakkanik sunik tunuliaqutaqarnerisut ilanngullugu paasiniarneqarsinnaalluni.

Aamma inissaminiissaaq ilinniartitaaneq aallartitinnagu isumassarsiorfigissallugit nakorsanut allatsit ilinniartitaanera qanoq aaqqissugaanersoq, soorlulu Ilinniarfissuaq, Niuernermik Ilinniarfik Ilinniartitsisullu Kattuffiat isummanik aallerfigissallugit inissaminiissasoq.

Ilisimavarput misissuinerit annikillisinneqarnissaannik Naalakkersuisut siunnerfeqarmata, tamannalu paasinarpoq. Taamaattoq siunnersuut una Nivi Olsenimit qaqinneqartoq tapersorsorparput piviusunngortinneqarneratigut kommuneni ungasinnerulaartoq isigalugu sipaaruteqarnermik kinguneqarsinnaammat. Tassa atuarfiit pisortaasa allaffissorinikkut suliassaat allatsit aqutigalugit oqilisaaffigineqarneratigut suliassat ilaat aningaasartuutikinnerusumik naammassineqarsinnaalissammata.

Naggataatigullu meeqqat atuarfianni pitsaassutsimik annerusumik angusaqarnissaaq kingunerissavaa, pisortallu atuartitsineremut tunngatillugu suliassat ukkatarissallugit periarfissagissaarnerulissallutik.

Taamaattumik siunnersuutigineqartoq tapersorsorparput ataatsimiititaliamullu susasaqartumut ingerlateqqinneqarnissaa innersuussutigalutigu.